

PF

Masterclass Effectieve inzet van de solidariteitsreserve

17 mei 2022

- Fijn dat je er bent
- 60 minuten
- Vragen stellen via chat (anoniem)
- Evaluatie aan het eind

14:30 uur	Opening door host Jochem Dijckmeester
10 minuten	Wat staat er in de wet, welke invullingen reserve zijn kansrijk? door Marcel Lever
15 minuten	Uitkomsten van de doorrekening door Ortec Finance door Chantal de Groot
15 minuten	Uitkomsten van de doorrekening door APG AM door Jan Bonenkamp
15 minuten	Vragen van kijkers en onderlinge discussie
15:30 uur	Afsluiting

- Reserve verplicht in solidaire contract, optioneel in flexibele contract
 - Voor verplichtgesteld BPF met flexibel contract is reserve verplicht
- Omvang van de reserve
 - Ondergrens 0%, bovengrens 15% van totale vermogen ($15/85=17,6\%$)
- Vulling van reserve: bij invaren, uit premie en/of uit positief overrendement
 - Vulling uit overrendement alleen toegestaan in solidaire contract
- Reserve moet leiden tot hogere of stabielere uitkeringen
 - Evenwichtigheid: generatie mag niet alleen baten of lasten hebben

- Vul- en uitdeelregel in eerste verkenning solidaire contract
 - Vullen solidariteitsreserve met 10% premie
 - Uitkeren 1/15 solidariteitsreserve naar rato van vermogen
- Leidt effectief tot financiële stroom van actieven naar gepensioneerden
 - Beleggingshorizon van reserve is korter dan van eigen vermogen
 - Blootstelling aan risico via reserve ook mogelijk via eigen vermogen
- Reserve lijkt schokken uitkeringsfase te dempen door creëren meevaller
 - Reserve dempt initieel effecten afschaffing doorsneesystematiek

- Beleggen voor deelname aan regeling
 - Deelnemers kunnen dit individueel niet, via fonds wel
 - Tijdsdiversificatie creëert welvaartswinst
- Opheffing leenrestrictie
 - Jongeren hebben veel human capital, weinig financieel vermogen
 - Optimale exposure jongeren aan beleggingsrisico meer dan 100%
 - Onmiddellijke toerekening van overrendement leidt tot volatiel vermogen
 - Bij hoge exposure risico op negatief vermogen
 - Bij kwijtschelding via reserve geven ouderen aan jongeren een put-optie

- Micro- en macro-langlevenrisico
 - Delen langlevenrisico verhoogt welvaart, kan ook zonder reserve
 - Langlevenrisico kleiner dan financiële risico's
 - Delen via solidariteitsreserve is goed uitlegbaar, welvaartswinst beperkt
- Inflatierisico
 - Nominale of reële ambitie? Is vaste klim ook voldoende?
 - Hoe bepaal je gewenste compensatie voor (toekomstige) inflatie?
 - Bescherming tegen kortdurende schokken lijkt meest kansrijk
 - Jong en oud hebben beide last van persistent hoge inflatie

- Solidariteitsreserve inzetten voor aanvulling van lage vervangingsratio's
 - Leidt potentieel tot deling beleggingsrisico over lange horizon
 - Leidt potentieel tot deling inflatie- en langlevensrisico
- Lastig te bepalen wanneer inzet reserve meest nodig is
 - Risico dat reserve leeg is als deze het meest nodig is
 - Risico dat reserve onnodig gevuld wordt, omdat VVR voldoende hoog is
- Administratief uitdagend

Masterclass Pensioenfederatie:

Effectieve inzet van de solidariteitsreserve

17 mei 2022
Chantal de Groot

Gerichte vul- en verdeelregels solidariteitsreserve

Het concept

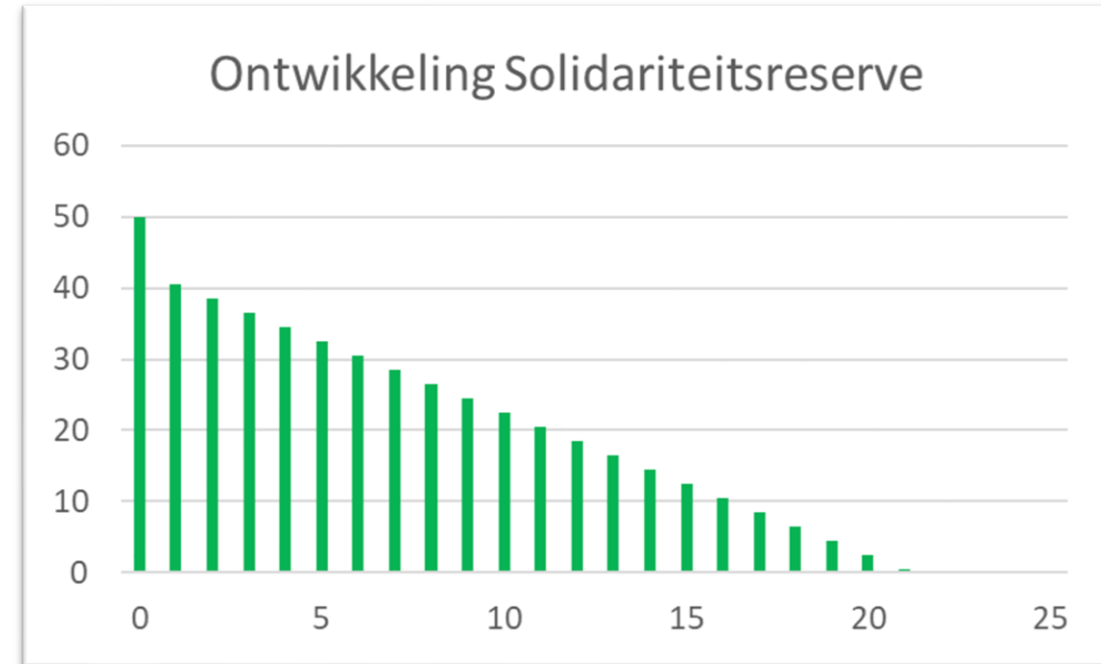
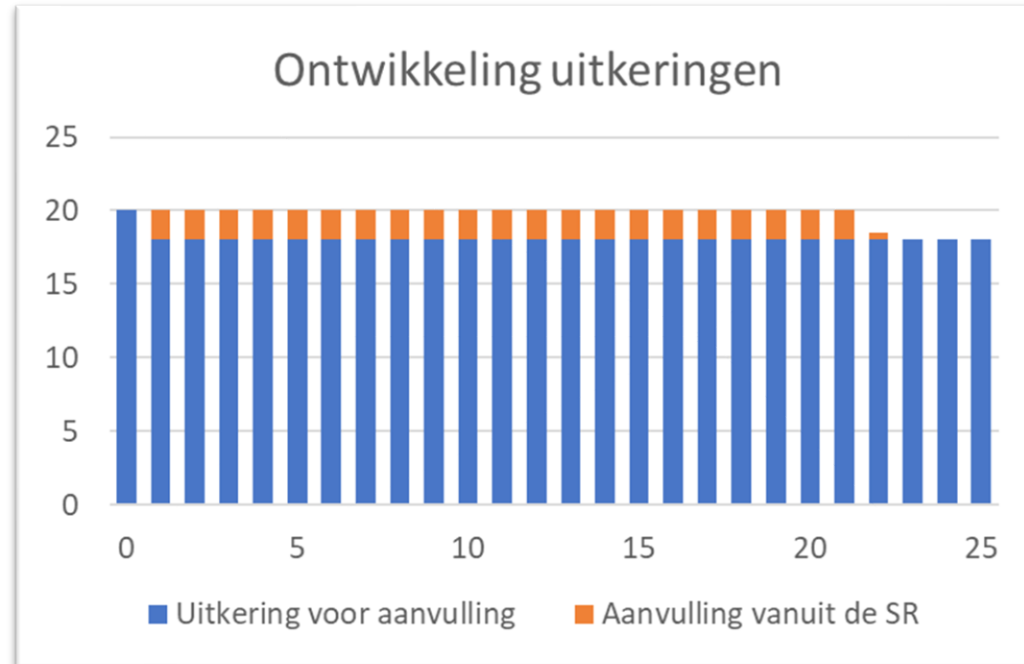
- **Verdelen:** Repareer alleen daling uitkeringen in het **betreffende jaar** (dus niet levenslang)
 - Gevolg: kleine mutaties → SR raakt niet snel leeg
- **Vullen:** Afromen van uitkeringen (alleen in het betreffende jaar) bij stijging uitkering met meer dan x%
- Daarnaast muteert de SR met het rendement op de beleggingen in de SR zelf
 - Gevolg: kleine mutaties → SR raakt niet snel leeg

Voorbeeld

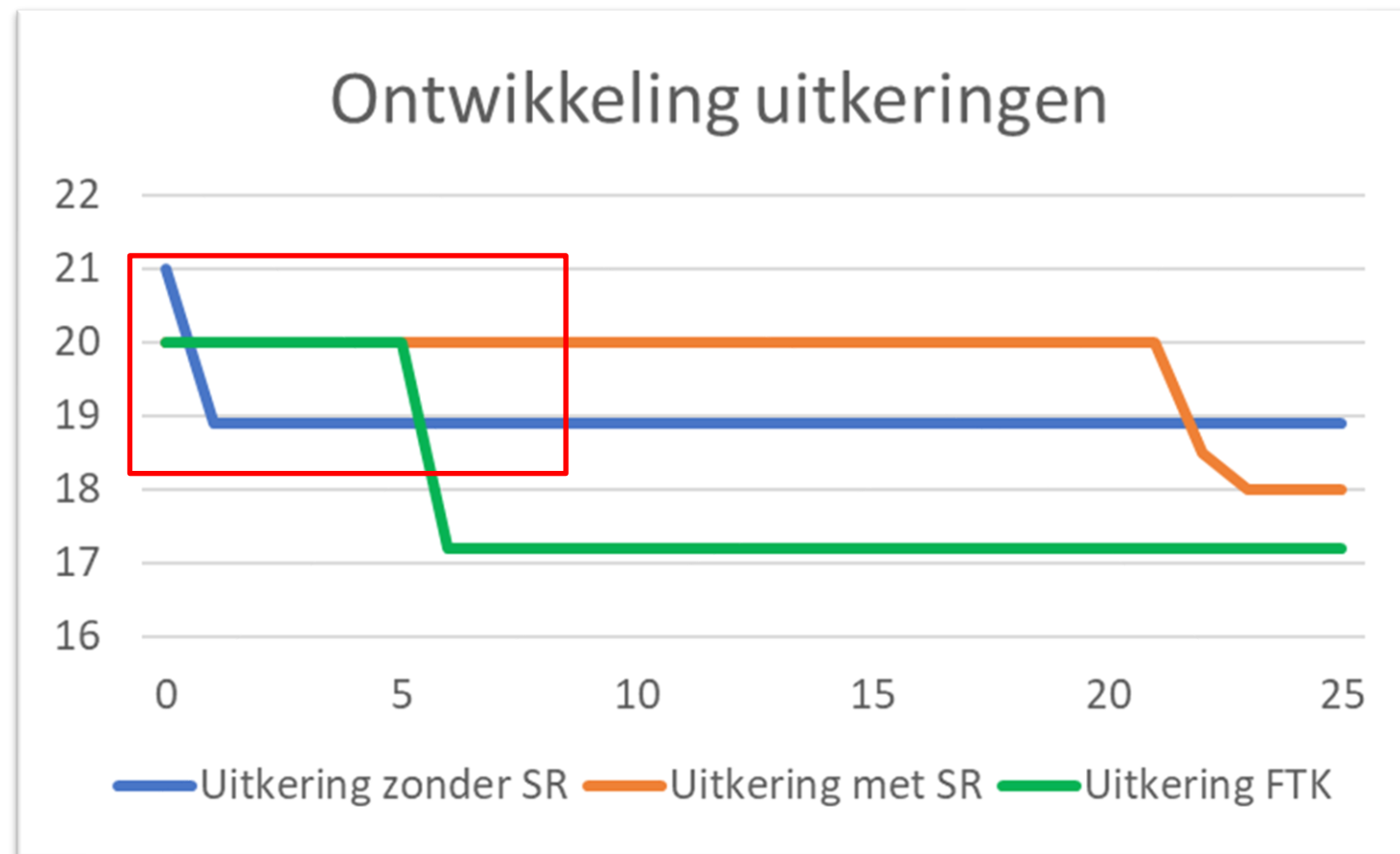
- Schok op financiële markten: Rendement **zakelijke waarden -30%** en daarna elk jaar 0%. **Rente blijft gelijk.**
- Gevolgen FTK na 1 jaar
 - Beleggingen: 1050 → 893
 - VPV: 1000 → 1000
 - Dekkingsgraad: 105% → 89%
- Gevolgen **na 6 jaar** (voor korting → na korting)
 - Beleggingen: 893 → 893
 - VPV: 1000 → 858 (**korting van 14%**)
 - Dekkingsgraad: 89% → 104% (= MVEV)

Gestileerd voorbeeld: Uitkeringen en SR

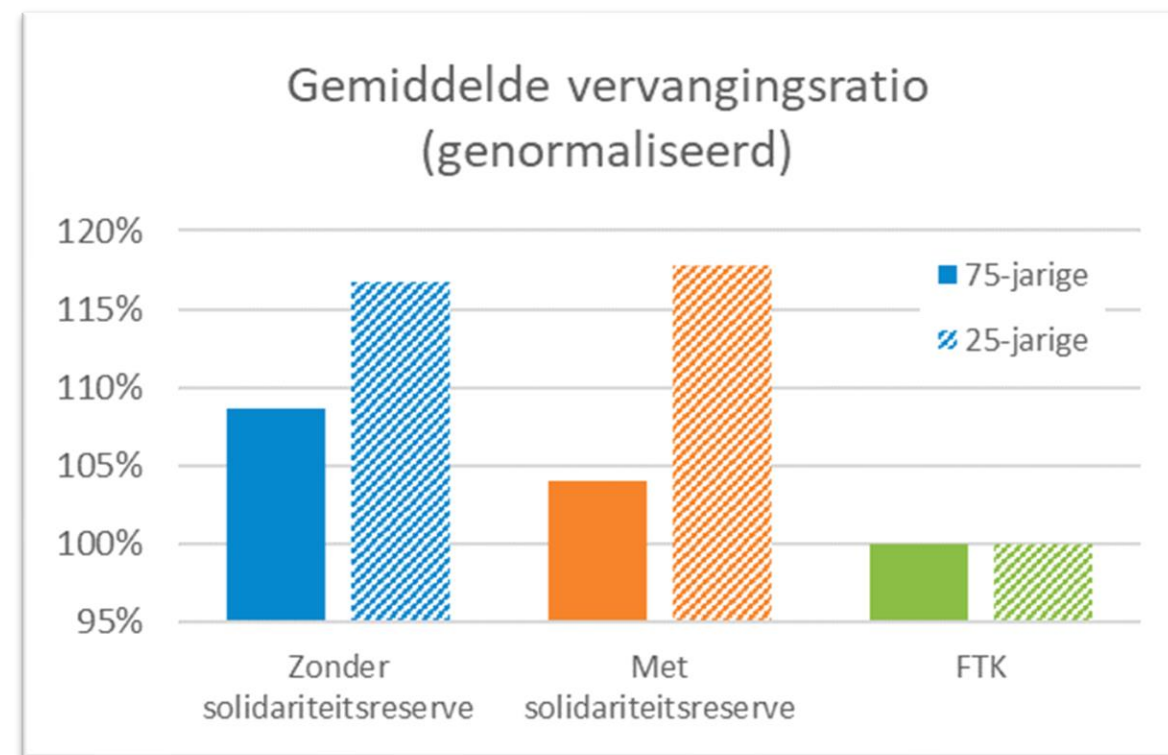
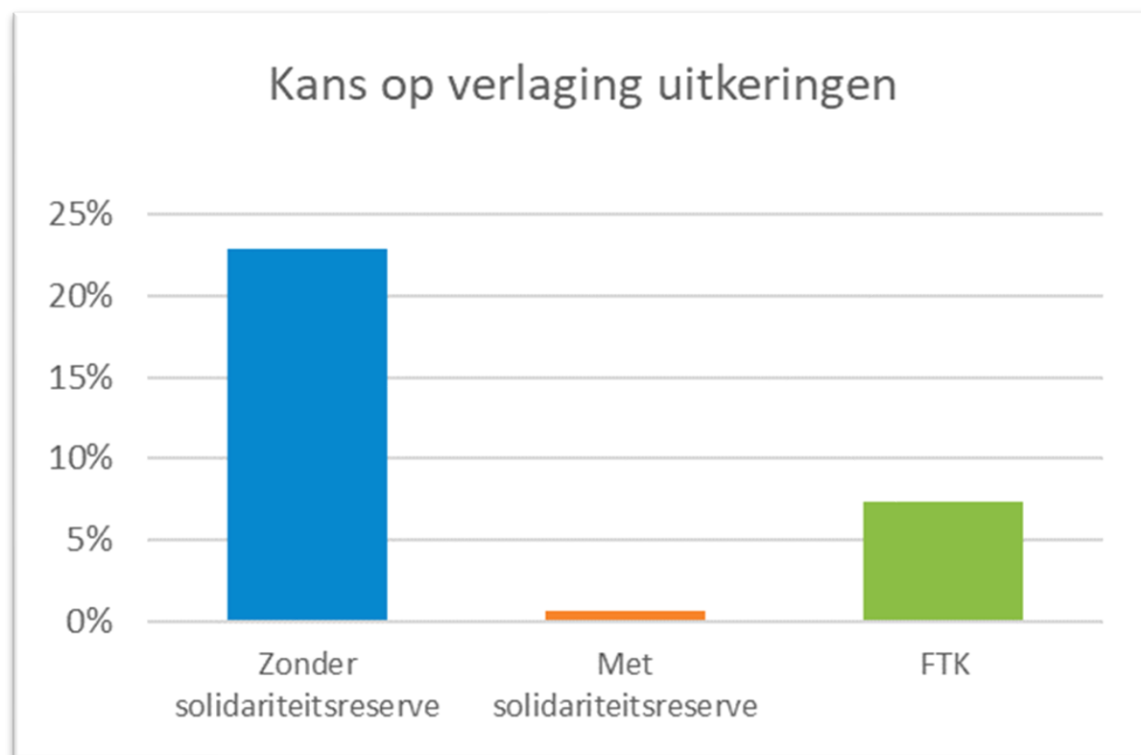

- Gevolgen solidair contract met solidariteitsreserve na 1 jaar
 - Uitkeringen *voor* aanvulling vanuit solidariteitsreserve: 20 mln → 18 mln
 - Uitkeringen *na* aanvulling vanuit solidariteitsreserve: 20 mln → 18 mln → 20 mln
 - Solidariteitsreserve *na* aanvulling uitkeringen: 50 mln → 42,5 mln → 40,5 mln
- Als de markten **na 22 jaar** nog niet hersteld zijn is de SR leeg en volgt een **korting van 10%**

Gestileerd voorbeeld: Ontwikkeling uitkeringen

Resultaten: Kortingsrisico's en verwacht pensioen

Wie betaalt een initiële storting?

- Op transitiemoment wordt fondsvermogen **verdeeld** over deelnemers
 - Deelnemers krijgen een persoonlijk pensioenkapitaal mee
- **Invaren** o.b.v. de standaard methode → degene met hoog VPV (veelal ouderen) dragen het meest bij
- Ook andere vormen van **financiering** mogelijk
 - Invaren o.b.v. VBA → ‘onverdeeld vermogen’ inzetten → jongeren betalen meer mee
 - Premie-inleg (hier gaan **sociale partners** over) → actieven betalen
 - Overrendement → iedereen betaalt mee
 - Combinaties...
- Keuzes afhankelijk van eigen **evenwichtigheidsprincipes**

Effectieve inzet solidariteitsreserve

Conclusies

- Veel **nominale zekerheid** (zelfs meer dan in het huidige FTK) met kleine buffer
 - **Initiële storting** van 5% veelal voldoende voor zeer grote risicoreductie
 - **Kortingskans zonder SR** → met SR: **20%** → **2%**
 - Veel lagere kortingsrisico's
- Zonder initiële storting kunnen huidige gepensioneerden niet profiteren...
- Vul- en verdeelregels kunnen ook worden ingericht t.b.v. stabielere **reële** pensioenuitkeringen → vervolgonderzoek
 - Logisch om ook andere 'draaiknoppen' (beleggingsbeleid, projectierendement, ...) aan te passen

Effectieve inzet van de solidariteitsreserve

Jan Bonenkamp (APG-AM)

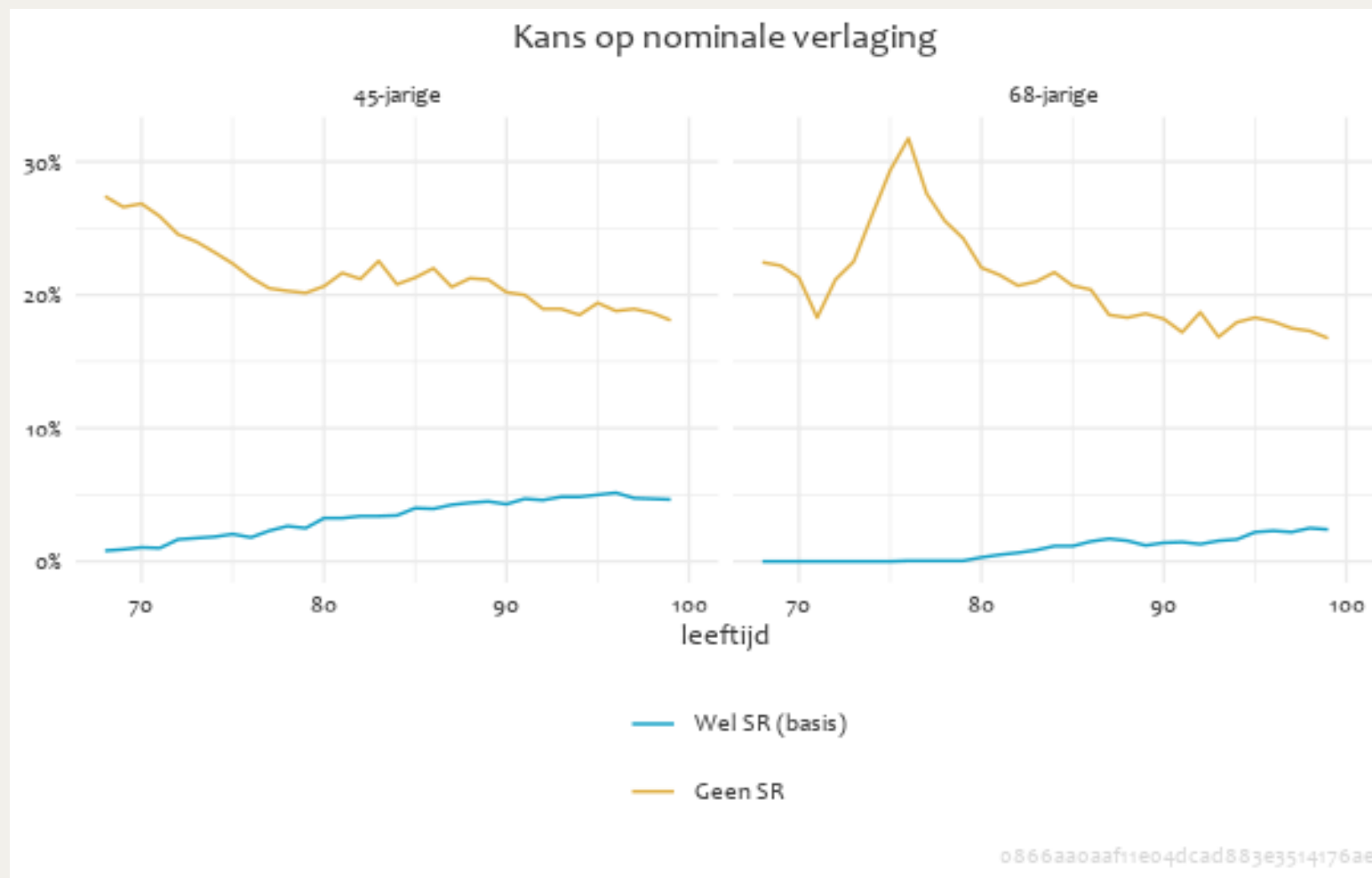
Masterclass Pensioenfederatie

17 mei 2022

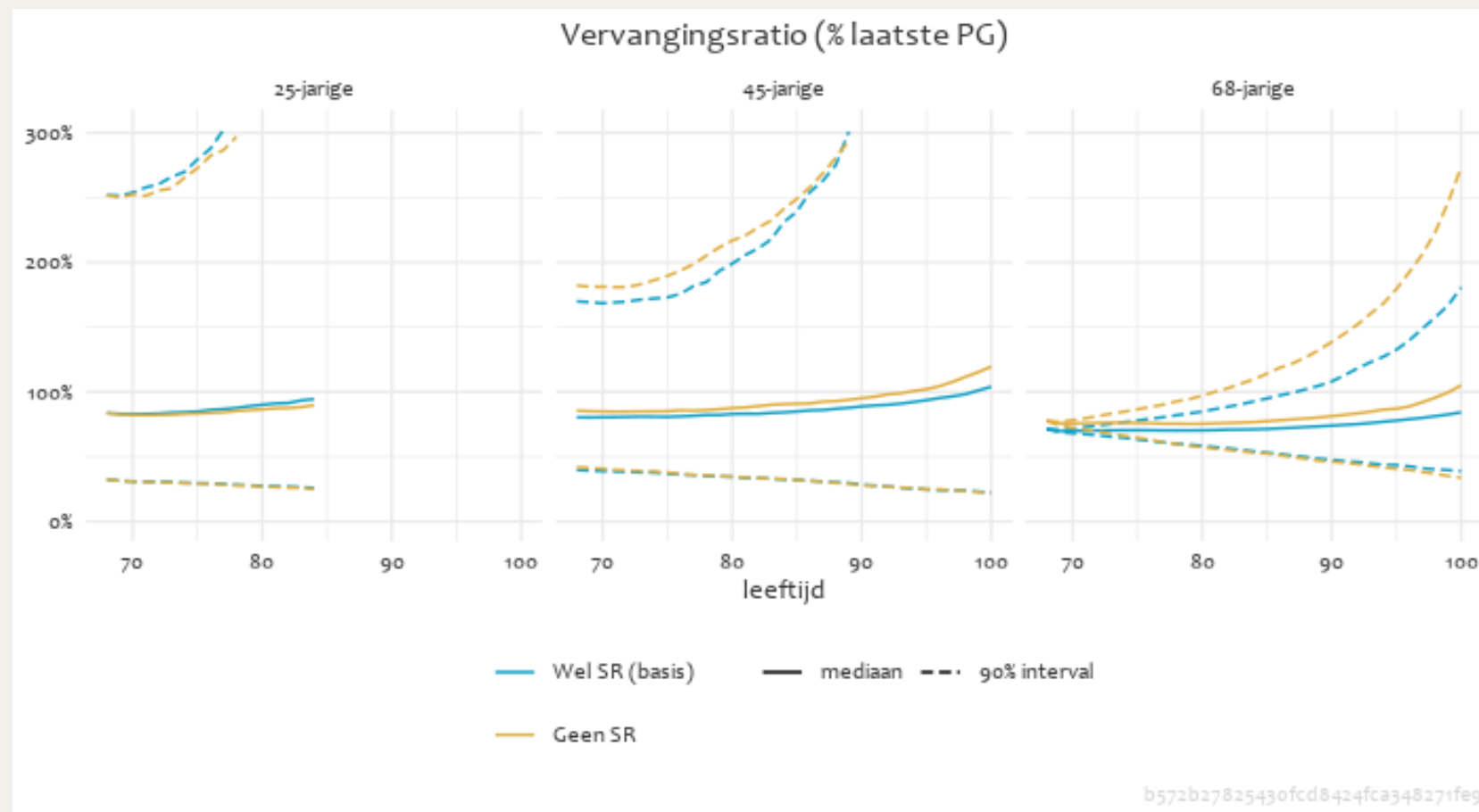
Vergelijkbaar beeld ...

- Gerichte inzet reserve maakt kans op een verlaging substantieel kleiner
- Dit geldt zowel voor huidige als toekomstige gepensioneerden
- We zien daarnaast ook een aantal aandachtspunten bij deze invulling ...

Meer bescherming, lager verwacht pensioen ...

- Zonder solidariteitsreserve zijn de persoonlijke startvermogens hoger
- Voor de 45-jarige en 68-jarige betekent dit een hoger pensioen in verwachting en bij goed weer
- Bij slecht weer is na verloop van tijd sprake van een kantelpunt
- De bescherming uit de reserve leidt op termijn tot een iets beter pensioen bij slecht weer

Aandachtspunten

Omvang initiële reserve

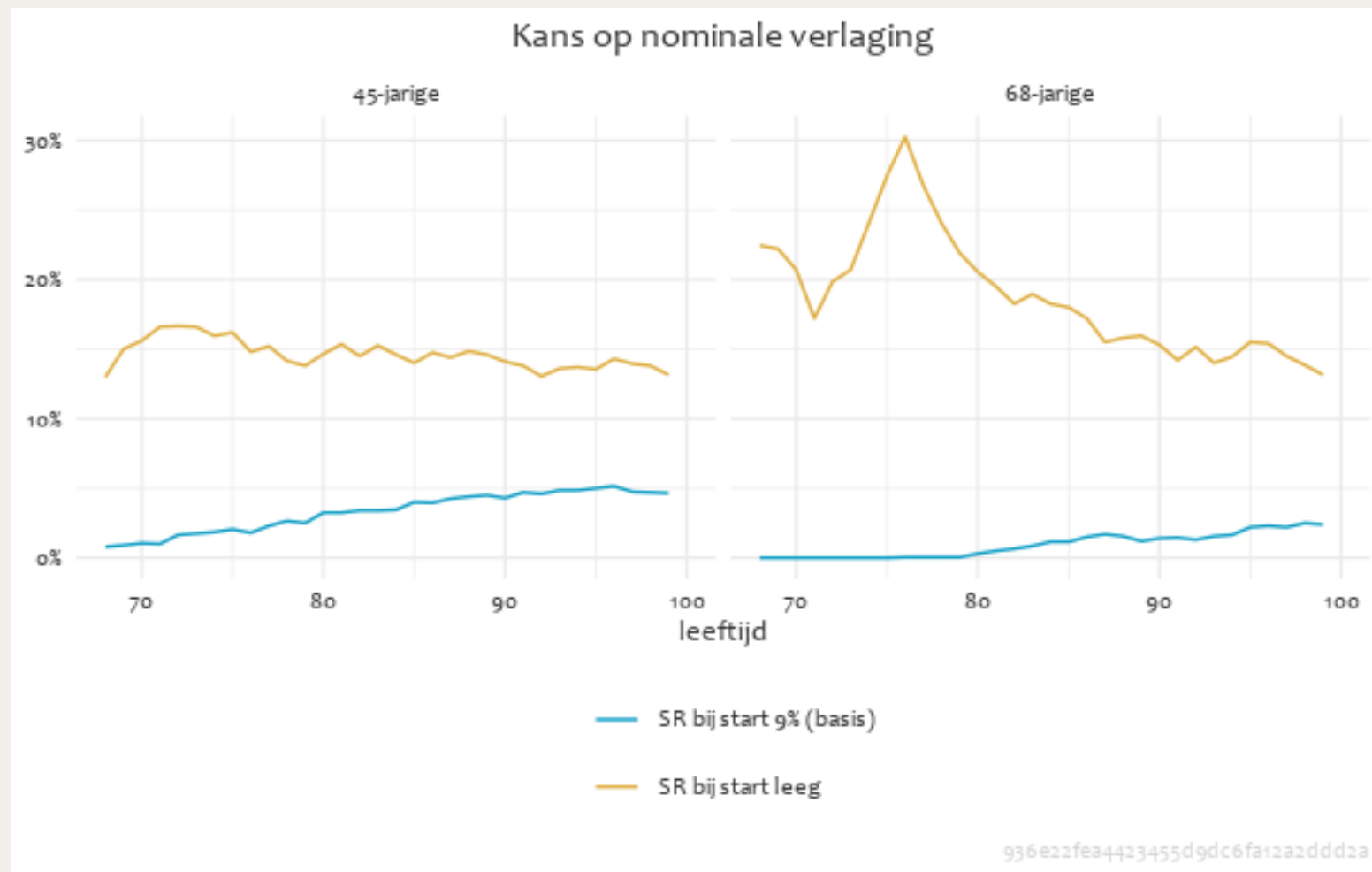
- Effectiviteit variant leunt sterk op initiële omvang
- Vulling vanuit uitkeringsfase alléén lijkt niet toereikend voor effectieve werking

Voorkomen nú is niet altijd afstel

- Vermogensontwikkeling kan uit de pas gaan lopen met (bijgestelde) uitkeringen
- Daardoor alsnog (kleine) kans op forse verlagingen later, indien reserve niet toereikend is

Economische visie bepalend

- In scenario's met persistente (negatieve) schokken kan reserve niet meer voldoende herstellen

Aandachtspunten

Omvang initiële reserve

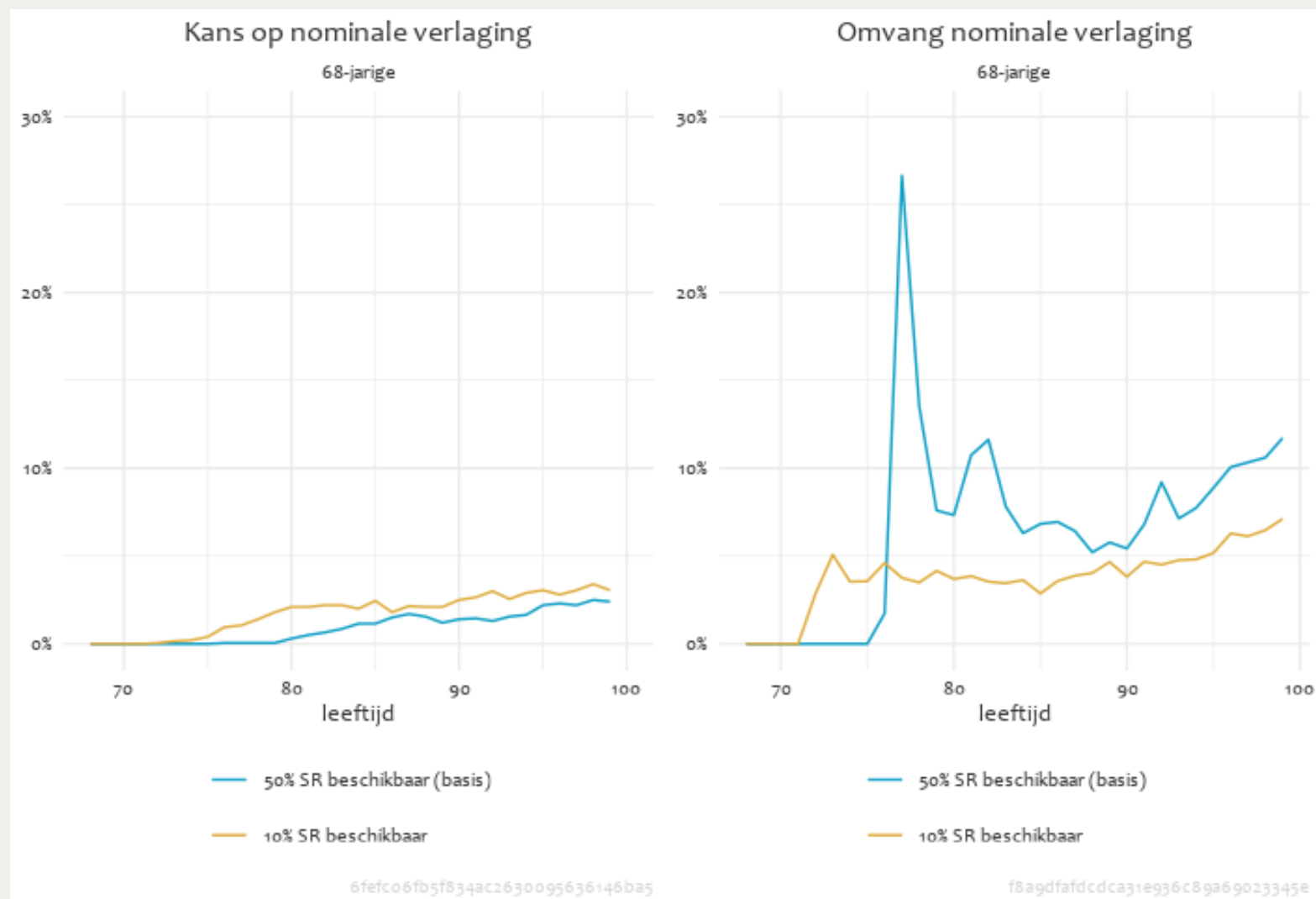
- Effectiviteit variant leunt sterk op de initiële omvang
- Vulling vanuit uitkeringsfase alléén lijkt niet toereikend voor effectieve werking

Voorkomen nú is niet altijd afstel

- Vermogensontwikkeling kan uit de pas gaan lopen met (bijgestelde) uitkeringen
- Daardoor alsnog (kleine) kans op forse verlaging later, indien reserve niet toereikend is

Economische visie bepalend

- In scenario's met persistente (negatieve) schokken kan reserve niet meer voldoende herstellen

Aandachtspunten

Omvang initiële reserve

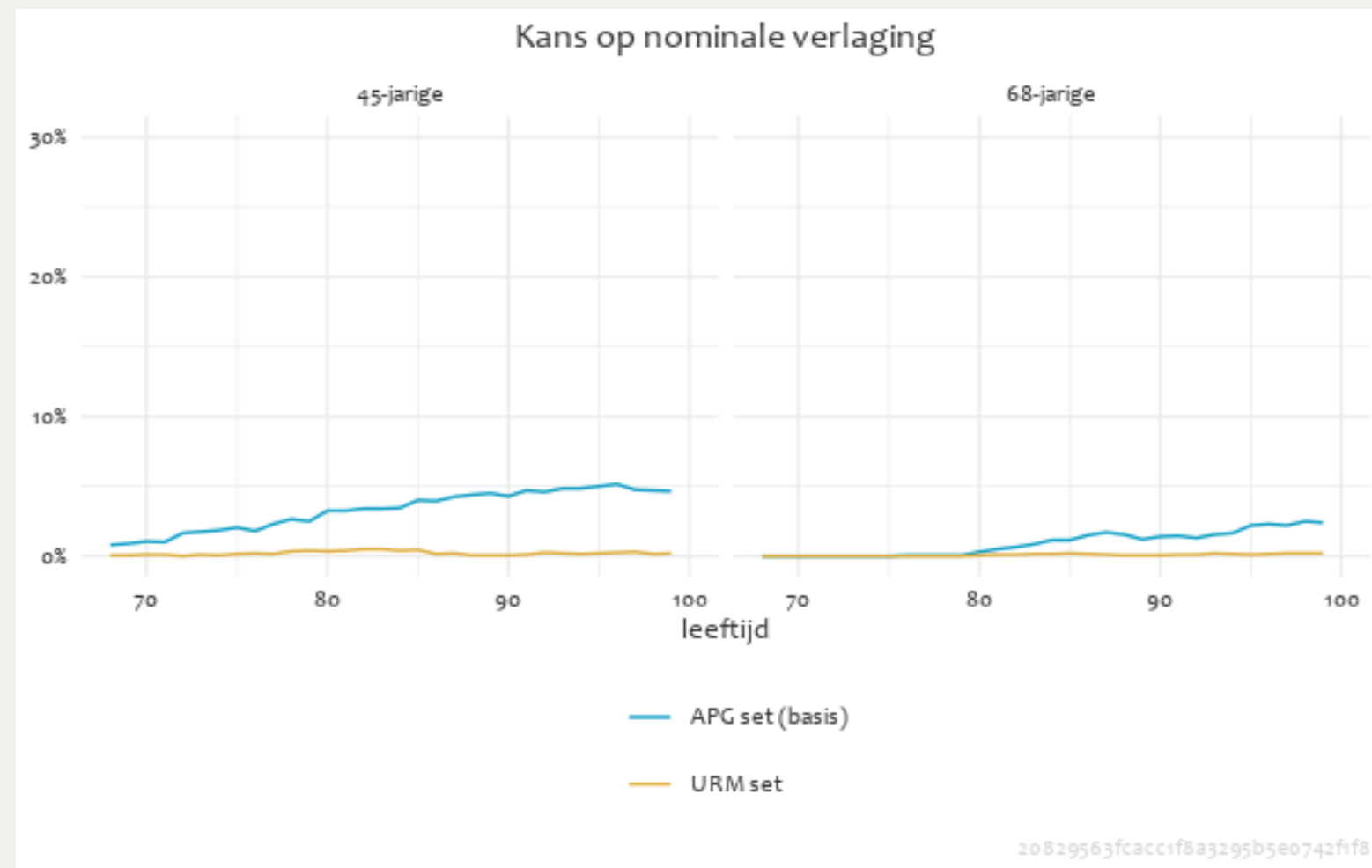
- Effectiviteit variant leunt sterk op de initiële omvang
- Vulling vanuit uitkeringsfase alléén lijkt niet toereikend voor effectieve werking

Voorkomen nú is niet altijd afstel

- Vermogensontwikkeling kan uit de pas gaan lopen met (bijgestelde) uitkeringen
- Daardoor alsnog (kleine) kans op forse verlagingen later, indien reserve niet toereikend is

Economische visie bepalend

- In scenario's met persistente (negatieve) schokken kan reserve niet meer voldoende herstellen

- Terugkijken
- Evaluatie
- Dank voor het kijken!

Contactinformatie

 070 76 20 220

 masterclass@pensioenfederatie.nl